

DEN NORSKE KIRKE
Lillehammer kirkelige fellestråd

PROTOKOLL FRA MØTE

LILLEHAMMER KIRKELIGE FELLESTRÅD

Møtedato: **Onsdag 13. mars 2024 kl 18:30-21:00**

Møtested: **Lillehammer kirkekontor, Fåberggata 128**

Til stede:

Terje Rønning (Fåberg), Hilde Ekeberg (Lillehammer), Bård Olsen Lande (Søre Ål), Regine Klem (Nordre Ål), Jorun Eline Duenger (Vingrom), Ola Weihe (Saksumdal) Ingerid Lyngnes (kommunen), Ann Catrin Tomten (prost)

Forfall:

Jon Høsøien (Nordre Ål)

Fra administrasjonen:

Beate Husa (kirkeverge) og Reidun Bjørke (assisterende kirkeverge)

SAK NR SAKSTITTEL

09/24

Åpning v/leder Terje Rønning

Terje fortalte om påskens ulike symboler, blant annet egget som symbol på oppstandelsen, men også på fruktbarhet. Videre fortalte han om det kristne symbolet for påsken, som er lammet, og at dette er bakgrunnen for påkeharen, som angivelig skal stamme fra et dårlig tegnet lam. Terje avsluttet med å lese om Jesu inntog til Jerusalem på palmesøndag, fra sin 60 år gamle bibelhistoriebok.

Jorun har åpning på neste fellestrådsmøte.

10/24

Godkjenninger

Forslag til vedtak

Innkalling, saksliste og protokoll godkjennes.

Fra behandlingen av saken:

Leder meldte en sak til eventuelt.

Vedtak

Innkalling, saksliste og protokoll godkjennes.

11/24

Årsregnskap 2023

Saksfremstilling

Vedlagt saken er årsregnskapet, bestående av driftsregnskap, balanseregnskap, investeringsregnskap, noter, og revisors beretning. Videre er perioderegnskap for desember 2023 vedlagt.

På januar-møtet ble det presentert et foreløpig regnskapsresultat for fellesrådet, der merforbruket (underskuddet) lå an til å bli rundt 1,5 millioner kroner. Alle bilag var ikke ført på det tidspunktet. Det endelige resultatet viser et merforbruk på **1.575.698 kroner**.

Mye høyere pensjonsutgifter og mye høyere lønnsøkning enn budsjettet gjorde at fellesrådet måtte be kommunen om en ekstra bevilling i 2023. Denne var på 1700.000. På tross av dette ble merforbruket vesentlig.

Hovedårsaker til merforbruket er:

- Ekstrabevillingen fra kommunen dekket ikke fullt ut differansen mellom reell og budsjettet økning i lønn/pensjon, avviket var på 550.000 kroner
- Etterbetaling av for lite utbetalt helligdagstillegg, samt høyere utbetaling av lør/søn tillegg enn budsjettet utgjorde til sammen en sum på 250.000 kroner
- Arbeidsgiveravgiften ble 350.000 kroner høyere enn budsjettet
- Det ble brukt mer på annonser og konsulent, blant annet i forbindelse med nyrekruttering, enn budsjettet, totalt 250.000 kroner
- Andre kostnader på ulike poster var for lavt budsjettet på grunn av høyere prisstigning enn forventet, rundt regnet 500.000 kroner
- Tap på gamle fordringer ble kostnadsført til 100.000 kroner.
- Inntekt for festeavgift ble lavere enn forventet med 420.000 kroner

På den andre siden var det en del poster som var budsjettet for høyt, for eksempel energi med 160.000 kroner og vedlikehold og serviceavtaler med 200.000 kroner. Noen inntekter ble også høyere enn forventet, totalt rundt 160.000 kroner, og utover kommunens ekstra tilskudd på 1,7 millioner var tilskuddet budsjettet 300.000 kroner for lavt.

Videre vises det til et beløp på 60.440 kroner, som er udekket i investeringsregnskapet for 2023. Dette handler om egenkapitalinnskudd til KLP. For 2022 var dette beløpet 54.425, og det ble vedtatt i fjor at dette skulle dekkes inn i driftsregnskapet for 2023.

Fellesrådet må derfor totalt vedta inndekning for 1.690.563 kroner. Fellesrådet har et disposisjonsfond på 337.700 kroner. Det resterende beløpet som det mangler inndekning for er 1.352.863 kroner.

Økonomiforskriften for Den norske kirke §17 sier at

Merforbruk som ikke kan dekkes på budsjettet i det året regnskapet legges fram, skal føres opp til dekning i det følgende års budsjett. Under særlige

forhold kan soknets organer, etter å ha foretatt de nødvendige endringer i økonomiplanen, vedta at merforbruket skal dekkes over inntil ytterligere to år.

Dette innebærer at fellestrådet må sørge for en økonomisk situasjon for inneværende år, og for 2025, som går i pluss med et beløp på totalt 1.352.863. Dersom dette ikke lykkes, gir forskriften anledning til at det under særlige forhold kan dekkes over ytterligere to år, altså 2026 og 2027.

Situasjonen er alvorlig, og for å lykkes med inndekking av merforbruket bør følgende tiltak vurderes:

- Det kuttes minst to stillinger i 2024 i forbindelse med naturlig avgang.
- Det utøves en streng praksis knyttet til vikarbruk.
- Staben gjør et systematisk arbeid for å øke inntektene knyttet til festeavgifter
- Kirkevergen gjennomgår alle kostnader for å se på muligheter for kutt, og innfører en ny rutine for kostnadskontroll.

Forslag til vedtak

- 1) Lillehammer kirkelige fellestråd vedtar at 60.440 kroner, som er udekket i investeringsregnskapet, dekkes over driftsregnskapet for 2024.
- 2) Fellestrådet vedtar at disposisjonsfondet på 337.700 kroner i sin helhet skal føres mot merforbruket, og settes til kr 0.
- 3) Fellestrådet vedtar at det resterende merforbruket, 1.352.863 kroner, skal dekkes inn gjennom mindreforbruk (overskudd) i drift i 2024 og 2025.
- 4) Fellestrådet vedtar at det skal kuttes minst to stillinger i fellestrådet i 2024 i forbindelse med naturlig avgang. AU og kirkevergen delegeres fullmakt til å gjøre nødvendige vurderinger og beslutninger knyttet til dette.
- 5) Fellestrådet ber kirkevergen om å utøve en streng praksis knyttet til vikarbruk.
- 6) Fellestrådet ber kirkevergen om å gjøre et systematisk arbeid for å øke inntektene knyttet til festeavgifter.
- 7) Fellestrådet ber kirkevergen om å gjennomgå alle kostnader for å se på muligheter for kutt, og innføre en ny rutine for kostnadskontroll.

Fra behandlingen av saken:

Saken ble drøftet, og spørsmål ble besvart. Terje Rønning spilte inn at prisnivået på utleie av kirkene kan vurderes. Det var enighet om at dette kan drøftes på kommende AU.

Vedtak

- 1) Lillehammer kirkelige fellestråd vedtar at 60.440 kroner, som er udekket i investeringsregnskapet, dekkes over driftsregnskapet for 2024.
- 2) Fellestrådet vedtar at disposisjonsfondet på 337.700 kroner i sin helhet skal føres mot merforbruket, og settes til kr 0.
- 3) Fellestrådet vedtar at det resterende merforbruket, 1.352.863 kroner, skal dekkes inn gjennom mindreforbruk (overskudd) i drift i 2024 og 2025.
- 4) Fellestrådet vedtar at det skal kuttes minst to stillinger i fellestrådet i 2024 i forbindelse med naturlig avgang. AU og kirkevergen delegeres fullmakt til å gjøre nødvendige vurderinger og beslutninger knyttet til dette.

- 5) Fellestrådet ber kirkevergen om å utøve en streng praksis knyttet til vikarbruk.
- 6) Fellestrådet ber kirkevergen om å gjøre et systematisk arbeid for å øke inntektene knyttet til festeavgifter.
- 7) Fellestrådet ber kirkevergen om å gjennomgå alle kostnader for å se på muligheter for kutt, og innføre en ny rutine for kostnadskontroll.

12/24

Årsmelding 2023**Saksfremstilling**

Vedlagt er årsmelding for 2023. Denne bygger på samme lest som tidligere årsmeldinger, og gir en fremstilling av hvordan fellestrådet har ivaretatt sitt ansvar i 2023, jmf kirkeordningens §17.

Forslag til vedtak

Lillehammer kirkelige fellestråd vedtar årsmeldingen for 2023.

Fra behandlingen av saken:

Regine Klem foreslo at det kan være fint med noen bilder i årsmeldingen neste gang, eventuelt et forsidebilde. Kirkevergen tar forslaget med seg i videre arbeid.

Vedtak

Lillehammer kirkelige fellestråd vedtar årsmeldingen for 2023.

13/24

Medarbeiderundersøkelsen 2023**Saksfremstilling**

Alle medarbeidere i kirken, både prestelinjen og fellestrådslinjen, ble invitert til å være med på en nasjonal medarbeiderundersøkelse i oktober 2023. Forrige gang en slik undersøkelse ble gjennomført var i 2021.

Vi er godt i gang med oppfølging av undersøkelsen, og har fulgt rådene fra kirken sentralt, med gjennomføring av tre møter for staben for å gjennomgå undersøkelsen. Ut fra tilbakemeldingene som har kommet opplevde staben samlingene som gode. Prost og kirkeverge opplevde at staben kom med konstruktive og målrettede forslag til tiltak.

På det siste av de tre møtene var hovedtema å komme med innspill til en handlingsplan for arbeidsmiljøet, for å bevare det som fungerer bra, og forbedre det som fungerer mindre bra. Staben arbeidet i grupper, og presenterte forslagene i plenum.

Prost og kirkeverge skal nå gjennomgå innspillene, og lage et samlet forslag til handlingsplan. Denne skal legges frem for de tillitsvalgte for fellestrådslinjen og prestelinjen for drøfting. Når det er enighet om den endelige handlingsplanen, skal den settes ut i livet gjennom året som kommer. Den vil også tas opp til drøfting underveis på stabsmøter, og justeres ved behov.

Forslag til vedtak

Fellesrådet tar saken til orientering.

Vedtak

Fellesrådet tar saken til orientering.

14/24

Gravfond**Bakgrunn**

Et gravfond innebærer at festere for en grav setter av penger i arveoppgjøret for at graven skal bli holdt i orden i festetiden, vanligvis i 20 år. Lillehammer kirkelige fellesråd tilbød tidligere å forvalte gravfond på vegne av festere. Dette ble avvirket for mange år siden, og vi har i de påfølgende årene bare forvaltet eksisterende gravfond, ikke tatt imot nye.

Vi tilbyr stellavtaler, men disse faktureres årlig.

Vi opplever i liten grad henvendelser knyttet til gravfond, men både kirkeverge og fellesrådsleder har nylig blitt bedt av en privatperson om å gjøre en ny vurdering av dette. Det er et sterkt ønske fra denne festeren at vi gjeninnfører tilbudet.

Saksfremstilling

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark er regional gravplassmyndighet. I kontakt med dem har vi fått bekreftet at fellesråd ikke har anledning til å tilby gravfond. Dette har sammenheng med at det ikke er i samsvar med lovverket, blant annet legatlovgivningen, EU-regler m.m.

Det finnes flere alternativer for festere som ønsker gravfond, for eksempel kan en få hjelp av en advokat. Det finnes også et selskap som heter Gravlegater, og som formidler legater i hele landet. Dette er et kommersielt selskap, men som ifølge egne nettsider har vedtektsfestet at det ikke tas ut lønn eller utbytte i selskapet. Her er lenke til deres side: [Gravlegater – Vi forvalter gravlegater og fond i hele landet](#). Videre finnes det en sammenslutning av ulike virksomheter som kaller seg Norsk Gravstellforening, hvor mange tilbydere av gravstell og gravfond er samlet, [Norsk gravstellforening – vi hjelper gravstellbedrifter \(gravstellforeningen.no\)](#).

Forslag til vedtak

Lillehammer kirkelige fellesråd tar lovverket til etterretning, og gjeninnfører ikke tilbud om forvaltning av gravfond.

Vedtak

Lillehammer kirkelige fellesråd tar lovverket til etterretning, og gjeninnfører ikke tilbud om forvaltning av gravfond.

15/24

Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg – høring (Kirkebevaringsfondet)

Saksfremstilling

Regjeringen har lagt ut på høring «Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg», se lenke her, [forskrift-om-tilskudd-til-kulturhistorisk-verdifulle-kirkebygg.pdf \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/forskrift-om-tilskudd-til-kulturhistorisk-verdifulle-kirkebygg.pdf). Høringsfrist er 8. april 2024.

Bakgrunnen for forskriften er at Stortinget har bestemt at statens andel av verdiene i Opplysningsvesenets fond, estimert til 10 mrd. kroner, skal brukes til å øke statens innsats for å bevare kulturhistorisk verdifulle kirkebygg. Stortinget har samtidig understreket at dette ikke vil avløse kommunenes økonomiske ansvar for kirkebyggene, hjemlet i trossamfunnsloven. Økonomien i bevaringsstrategien antas å være inntil 500 millioner årlig, for de neste 20-30 årene.

Utarbeidelsen av forslaget som ligger på høring bygger på bevaringsstrategien som regjeringen har utarbeidet. Arbeidet med strategien har hatt bred kirkelig forankring. Den kan leses her, [Bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/Bevaringsstrategi-for-kulturhistorisk-verdifulle-kirkebygg). I strategien omtales satsingen som «Kirkebevaringsfondet».

Det er bestemt at de kirkene som skal omfattes av forskriften er de fredede og de listeførte kirkene.

Fredede kirker:

Alle kirker oppført før 1650 er automatisk fredede. Frem mot 2030 er det disse kirkene som vil bli høyest prioritert for støtte gjennom bevaringsprogrammet. Vi har ingen fredede kirker i Lillehammer.

Listeførte kirker:

Alle kirker bygget mellom 1650 og 1850 er listeførte. Det er også en rekke kirker bygget etter 1850 som er listeførte. At en kirke er listeført, innebærer at den er definert som verneverdig og har nasjonal verdi. Det betyr at listeførte kirker skal behandles med like stor respekt som fredede kirker.

I Lillehammer er Fåberg kirke den eneste kirken som er listeført.

Det betyr at dette er den eneste kirken hvor vi kan søke om penger med hjemmel i den nye forskriften. Dersom et tiltak i Fåberg kirke skulle få en bevilling gjennom bevaringsprogrammet, vil et forprosjekt kunne finansieres fullt ut gjennom ordningen. Men gjennomføringen av selve tiltaket, vil ikke bli fullfinansiert. En søknad skal derfor ledsages av en intensjonserklæring fra Lillehammer kommune om medfinansiering.

For listeførte kirker som tildeles tilskudd vil kostnadene dekkes som følger:

- 15 prosent av kostnadene i intervallet 0 – 10 mill. kroner
- 30 prosent av kostnadene i intervallet 10 - 30 mill. kroner
- 50 prosent av kostnadene i intervallet 30 - 70 mill. kroner
- 80 prosent av kostnadene over 70 mill. kroner

Kommunens andel av finansieringen vil derfor fremdeles være relativt høy, med mindre kostnadene kommer opp i mer enn 30 millioner kroner.

Vurdering

- 1) Angående høringssvar: Forskriften som skal gjelde for kirkebevaringsprogrammet er på høring frem til 8. april 2024. Utarbeidelsen av den bygger på bevaringsstrategien som regjeringen har laget, forankret hos Riksantikvaren og Den norske kirke. Kirkevergen mener forslaget til forskrift er godt, og at bestemmelsene der vil bidra til en god og rettferdig fordeling og prioritering av midlene. Både fordi forskriften er godt forankret i kirken, og fordi Lillehammer i begrenset grad vil være aktuell som mottaker av midlene, i alle fall de første årene, mener kirkevergen at det ikke er naturlig med en høringsuttale fra Lillehammer kirkelige fellelråd.
- 2) Angående mulig tilskudd på bakgrunn av forskriften: Det er foreslått at forskriften skal tre i kraft i juli 2024. Det er enda ikke kunngjort når søknadsprosessene starter, men forskriften indikerer at det vil skje på ulike tidspunkt, basert på en prioritering av de byggene som har størst vedlikeholdsbehov. I 2017 ble det gjennomført en tilstandsvurdering av alle kirkene i Lillehammer. I rapporten for Fåberg kirke ble det anbefalt en liste med tiltak som var nødvendige for å sikre at den var i god stand. Disse tiltakene er utført.

I forbindelse med langtidsplan for investeringer anbefaler kirkevergen at det utarbeides nye tilstandsvurderinger for alle kirkene i 2027, for å sikre et 10-års intervall på grundige bygningsmessige vurderinger. Når rapporten for Fåberg kirke foreligger, kan det bli avdekket behov der som kan danne grunnlag for å søke om midler gjennom bevaringsprogrammet. Men slik forskriften er utarbeidet, oppfatter ikke kirkevergen at det per i dag er grunnlag for å søke midler gjennom bevaringsprogrammet for Fåberg kirke. Den har ikke behov for istandsetting, sikring eller konservering, slik dette er beskrevet i forskriftsteksten.

Forslag til vedtak

- 1) Lillehammer kirkelige fellelråd sender ikke inn høringssvar til «Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg»
- 2) Fellelrådet ber kirkevergen sørge for at det lages en tilstandsvurdering for Fåberg kirke innen 2027.

Vedtak

- 1) Lillehammer kirkelige fellelråd sender ikke inn høringssvar til «Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg»
- 2) Fellelrådet ber kirkevergen sørge for at det lages en tilstandsvurdering for Fåberg kirke innen 2027.

16/24

Orienteringer**Saksfremstilling**

- Hver representant orienterer om nytt fra sitt menighetsråd.
- Kommunens representant orienterer om relevant nytt fra kommunen.
- Prosten orienterer.
- Kirkevergen orienterer.

Fra behandlingen av saken:

Nordre Ål: Orienterte om at det var hyggelig med besøk av prost og kirkeverge, assisterende kirkeverge og sekretær. Det er stor spenning knyttet til ansettelse av ny sokneprest, håper på god respons på annonsen. Det er ønske om at de ulike menighetsrådene kan samles i lag når det kalles inn til digitale samrådsmøter for bispedømmet. Ønske om å drøfte kontanthåndtering i de ulike menighetene.

Lillehammer: Det gjorde inntrykk i menighetsrådet da kirkevergen orienterte om den økonomiske situasjonen i fellesrådet under besøket. Det kan få noen konsekvenser for oppgavehåndtering. Menighetsrådet har skaffet seg «Bank i butikk», noe som letter kontanthåndtering.

Søre Ål: Rådet har drøftet dette med møtegodtgjørelse, og ser frem til diskusjonen på felles årsmøte.

Fåberg: Takket for besøket fra prost, kirkeverge og assisterende kirkeverge. De har snakket om dette med servicebygg ved kirken. Kommunestyret har vedtatt utredning av dette, og fordi parkeringsplassen må utredes mer etter innspill fra fylkeskommunen, er det bra at disse prosessene samkjøres. Rådet har også drøftet jordet ved siden av, og ønsker at det tas ny kontakt mot Nye veier for om mulig å kjøpe det.

Vingrom: Ikke noe særskilt å melde.

Saksumdal: Kjekt med besøk av prost, kirkeverge og assisterende kirkeverge. Ønske om å felle trær ved kirken, prosess på gang med kirkevergen.

Kommunen: Ingerid har vært i kontakt med Lars Rudi, og opplever kommunen som godt orientert om kirkens behov, og velvillig innstilt. Det arbeides med dimensjoneringssaken i kommunen (struktur barnehage/skole/eldreomsorg). Det er behov for å ta ned utgiftene for å kunne møte eldrebølgen. Det er viktig at kirken synliggjør i større grad hva den gjør, og kan bidra med, knyttet til eldreomsorg.

Prosten: Det har vært hyggelig å komme rundt på besøk i alle de seks menighetsrådene. Sokneprest-stillingen i Nordre Ål er utlyst, og det blir spennende å se resultatet. Bibelen er kommet i ny utgave, og skal ut i alle kirker.

Kirkevergen: Orienterede om felles årsmøte/strategimøte 3. april i Fåberg menighetshus, og foreløpig saksliste der. Meldte om at «Kirkebakken» nå har fått eget prosjektnummer i fellesrådets regnskap, og at pengene skal overføres dit. Bladet er noe forsinket sammenlignet med oppsatt plan, men kommer over påske til alle som ikke har reservert seg samt næringsdrivende. Det bestilles ekstra blader til utdeling i kirkene. Hun ønsket mer oppmerksomhet på brannvern, og vil ta det opp i felles årsmøte for menighetsrådene. Videre orienterte hun om status for nedbemanning i fellesrådet, status for Lillehammer kapell, og for utbedring av parkeringsplass Fåberg. Videre om at fellesrådet er invitert til å orientere i formannskapet 16. april, hvor FR-leder, prost og kirkeverge møter.

17/24

Eventuelt.

Saker som ønskes tatt opp meldes i starten av møtet.

Fra behandlingen av saken:

Leder møtte på vegne av fellesrådet til et samrådsmøte 11. mars, der en del av lederne i fellesrådene i Hamar møtte for å drøfte kirkemøtesakene, og samarbeidet med bispedømmerrådet. Det var laget et forslag til brev til bispedømmekontoret med innspill på hvordan samspeillet kan bli bedre. Han opplevde møtet som lærerikt, og ser det som viktig at innspill fra de lokale organene kommer videre og blir ivaretatt inn i de nasjonale organene og i kirkemøtet.

Vedtak

Lillehammer kirkelige fellesråd tar saken til orientering.

Terje Rønning
Leder

Beate Husa
Kirkeverge

Lillehammer 2. april 2024